

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського» ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Розрахунково-графічна робота

з дисципліни Бази даних і засоби управління

на тему: "Створення додатку бази даних, орієнтованого на взаємодію з СУБД PostgreSQL"

> Виконав: студент III курсу групи КВ-23 Перетятько Б.В.

Мета: здобуття вмінь програмування прикладних додатків баз даних PostgreSQL.

Виконання роботи Опис предметної області

Предметна область — це система обліку тренувань і виконання вправ користувачами. Ця база даних охоплює дані про користувачів, їхні тренування та вправи, що виконуються під час тренувань. Вона дозволяє вести облік фізичних характеристик користувачів, таких як зріст та вага, а також зберігати інформацію про кількість виконаних повторень і підходів під час тренувань. Ця система допомагає відстежувати прогрес кожного користувача і аналізувати результати його тренувань.

Опис сутностей

Для побудови бази даних обраної області, були виділені такі сутності:

1. Користувач (User)

Атрибути:

- a. user id: Ідентифікатор користувача.
- b. user firstname: Ім'я користувача.
- с. user lastname: Прізвище користувача.
- d. user weight: Вага користувача.
- e. user_height: Зріст користувача.

Призначення: Збереження інформації про користувачів системи (спортсменів).

2. Тренування (Training)

Атрибути:

- а. training_id: Ідентифікатор тренування.
- b. user_id: Ідентифікатор користувача, який проходить тренування.
- с. start date time: Дата і час початку тренування.
- $d.\ \, {\tt end_date_time}\colon {\hbox{\it Дата}}\ i\ {\tt час}\ {\tt завершення}\ {\tt тренування}.$

Призначення: Збереження даних про тренування користувачів, включаючи їх тривалість і користувача, який тренується.

3. Вправа (Exercise)

Атрибути:

- а. exercise id: Ідентифікатор вправи.
- b. exercise name: Назва вправи.
- с. difficulty: Рівень складності вправи.
- d. description: Опис вправи.

Призначення: Збереження інформації про різні вправи, які можуть виконуватися під час тренування.

4. Тренування-Вправа (Workout)

Атрибути:

- a. training id: Ідентифікатор тренування.
- b. exercise id: Ідентифікатор вправи.
- c. number_of_sets: Кількість підходів.
- d. number_of_repetitions: Кількість повторень у кожному підході.

Призначення: Збереження інформації про вправи, які виконувалися під час конкретного тренування, включаючи кількість підходів та повторень.

Опис зв'язків між сутностями

Кожен користувач може брати участь у кількох тренуваннях 1:N. Тренування прив'язане до одного користувача через поле user_id.

Під час кожного тренування користувач може виконувати кілька різних вправ 1:N. Ці вправи фіксуються у таблиці workout, яка зберігає інформацію про те, скільки підходів і повторень було виконано для кожної вправи.

Таблиця exercises містить інформацію про всі можливі вправи, а таблиця workout пов'язує їх з конкретними тренуваннями через training id i exercise id.

Графічне подання логічної моделі «Сутність-зв'язок» зображено на рисунку 1.

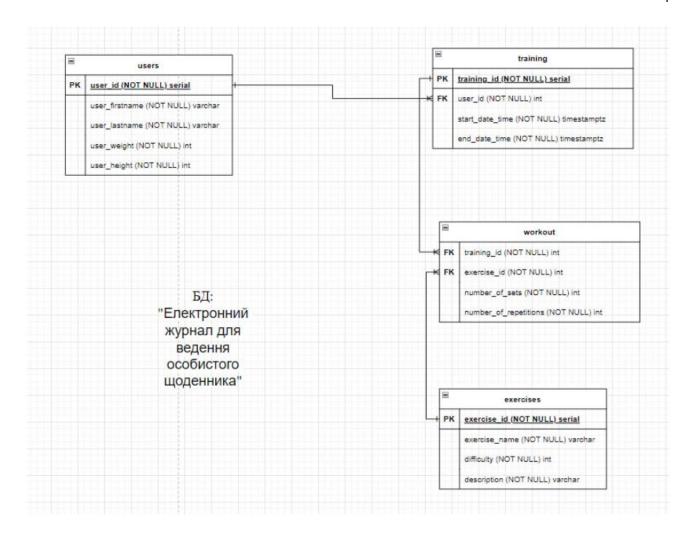

Рисунок 1 – Логічна модель

Середовище та компоненти розробки

У процесі розробки була використана мова програмування Руthon, інтегроване середовище розробки РС СЕ, а також була використана бібліотека рѕусорд, для взаємодії з базою даних PostgreSQL.

Шаблон проектування

Модель-представлення-контролер (MVC) — це шаблон проектування, що використовується у програмі. Кожен компонент відповідає за певну функціональну частину:

- 1. Модель (Model) це клас, що відображає логіку роботи з даними, обробляє всі операції з даними, такі як додавання, оновлення, вилучення.
- 2. Представлення (View) це клас, через який користувач взаємодіє з програмою. У даному випадку, консольний інтерфейс, який відображає дані для користувача та зчитує їх з екрану.
- 3. Контролер (Controller) це клас, який відповідає за зв'язок між користувачем і системою. Він приймає введені користувачем дані та обробляє

їх. В залежності від результатів, викликає відповідні дії з Model або View.

Даний підхід дозволяє розділити логіку програми на логічні компоненти, що полегшує розробку, тестування і підтримку продукту.

Структура програми та її опис

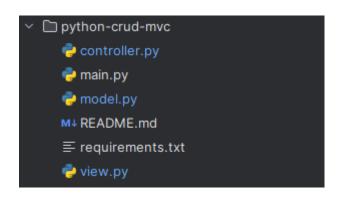

Рисунок 2 – Структура програми

3 файлу main.py відбувається виклик контролера та передача йому управління.

У файлі model.py описаний клас моделі, який відповідає за управління підключенням до бази даних і виконанням низькорівневих запитів до неї.

У файлі controller.py реалізовано інтерфейс взаємодії з користувачем, включаючи обробку запитів користувача, а також інші дії, необхідні для взаємодії з моделлю та представленням.

У файлі view.py описаний клас, який відображає результати виконання різних дій користувача на екрані консолі. Цей компонент відповідає за представлення даних користувачу в зручному для сприйняття вигляді.

Отже, структура програми відповідає патерну MVC.

Структура меню програми

На рисунку 3 зображено меню користувача, яке складається з семи пунктів.

```
Run #main s

C:\Users\midas\PycharmProjects\DictTasks\.venv\Scripts\python.exe C:\Users\midas\PycharmProjects\pythonProject1\python-crud-mvc\main.py

Rene:

1. Besil heas Ta6nnub

2. Besil hier cronnwukis Ta6nnui

3. S. Beganeme даних в Ta6nnui

4. Owosneme даних в Ta6nnui

5. S. Reganeme даних в Ta6nnui

6. S. Beganeme даних в Ta6nnui

7. Regernag даних в Ta6nnui

8. Seafix perypaate no seal користувача i назви вправи

9. Seafix nepsys no xinaxocri nizxozis i cxnaguicre

10. Seafix ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

11. Bexid

3. Sociativ ceptach noxasники для тренувань по початку тренувания

12. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks) ceptach noxasники для тренувания

13. Sociativ ceptach noxasники для тренувания

14. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks) ceptach noxasники для тренувания

15. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks) ceptach noxasники для тренувания

16. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks) ceptach noxasники для тренувания

17. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks) ceptach noxasники для тренувания

18. Sociativ ceptach noxasники для тренувания

18. Sociativ ceptach noxasники для тренувания

19. CRIF UTF-8 4 spaces Pribon 3.10 (DictTasks)
```

Рисунок 3 – Структура меню користувача

Фрагмент коду (файл controller.py), в якому наведено головний цикл роботи програми

```
def run(self):
    while True:
        choice = self.view.show_menu()
        if choice == '1':
            self.view_tables()
        elif choice == '2':
            self.view_columns()
        elif choice == '3':
            self.add_data()
        elif choice == '4':
            self.update_data()
        elif choice == '5':
            self.delete_data()
        elif choice == '6':
            self.generate_data()
        elif choice == '7':
            self.read_data()
        elif choice == '8':
            self.find_training_first()
        elif choice == '9':
            self.find_exercise_name()
        elif choice == '10':
            self.find_avg_exercises()
        elif choice == '11':
            break
```

Фрагмент коду (файл model.py), в якому наведено функції внесення, редагування, вилучення та генерації даних у базі даних

Функція внесення даних:

```
def add_data(self, table, columns, val):
    c = self.conn.cursor()
    columns_str = ', '.join(columns)
    placeholders = ', '.join(['%s'] * len(val))
    try:
        c.execute(f'INSERT INTO "public"."{table}" ({columns_str}) VALUES
    ({placeholders})', val)
        self.conn.commit()
        return "all done"
    except Exception as e:
        return e
```

Дана функція вставляє нове значення до відповідної таблиці в БД, генеруючи для неї відповідний запрос. Для відслітковування помилок використовується try-except.

Функція оновлення даних:

```
def update_data(self, table, columns, id, new_values):
    if len(columns) > 1:
        columns_str = '=%s, '.join(columns).strip() + "=%s"
    else:
        columns_str = columns[0] + "=%s"
    table_temp = table
    if table == 'users' or table == 'exercises':
        table_temp = table_temp[:-1]
    try:
        c = self.conn.cursor()
        c.execute(f'UPDATE {table} SET {columns_str} WHERE {table_temp}_id=%s',
        (*new_values, id,))
        self.conn.commit()
        return "all done"
    except Exception as e:
        return e
```

Дана функція знаходить назву колонки де знаходиться рк таблиці для генерування строки запросу до відповідної таблиці в БД, після чого приводить отриманні дані від користувача і змінює відповідні дані. Для відслітковування помилок використовується try-except.

Функція видалення значень:

```
def delete_data(self, table, id):
    table_temp = table
    if table == 'users' or table == 'exercises':
        table_temp = table_temp[:-1]
    try:
        c = self.conn.cursor()
        c.execute(f'DELETE FROM {table} WHERE {table_temp}_id = %s', (id,))
        self.conn.commit()
        return "all done"
    except Exception as e:
        return e
```

Дана функція видаляє відповідний запис з обраної таблиці за рк, також у БД налаштоване CASCADE видалення, за рахунок цього будуть видалені відповідні записи в дочірніх таблицях. Для відслітковування помилок використовується try-except.

Функція генерування даних:

```
def generate data(self, table, rows count):
        columns = self.get all columns(table)
            del columns[0]
        column types = self.get all column types(table, columns)
        foreign keys = self.get foreign keys(table)
        values list = []
            if col in foreign keys:
                ref table = foreign keys[col]
                if ref table == 'users' or ref table == 'exercises':
                c.execute(f"(SELECT {table temp} id FROM {ref table} ORDER BY
                ref value = c.fetchone()[0] # Отримуємо перше значення з
                values list.append(str(ref value))
                if column types[col] == 'integer':
                    values_list.append("(random() * 100)::INT")
                elif column types[col] == 'text':
                    values_list.append("array_to_string(array(select chr(65 +
trunc(random() * 26)::int) from generate_series(1, 5)), '')")
                elif column types[col] == 'timestamp with time zone':
                    values list.append("date trunc('seconds', now() + (random()
                    values list.append("md5(random()::text)")
```

Дана функція генерує рекорди у відповідну таблицю також налаштовано reference в таблицях. Для відслітковування помилок використовується try-except.

Приклади виконання вище наведених функцій

```
Зробіть вибір: 7
Введіть назву таблиці: users
user_id: 1 user_firstname: John user_lastname: Doe user_weight: 75 user_height: 180
user_id: 4 user_firstname: bohdan user_lastname: peretiatko user_weight: 13 user_height: 14
user_id: 6 user_firstname: ikki user_lastname: dsa user_weight: 12 user_height: 13
user_id: 2 user_firstname: misha user_lastname: marinchenko user_weight: 12 user_height: 13
Меню:
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 5
Введіть назву таблиці: users
Введіть ID рядка, який потрібно видалити: 2
all done
```

```
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 7
Введіть назву таблиці: users
user_id: 1 user_firstname: John user_lastname: Doe user_weight: 75 user_height: 180
user_id: 4 user_firstname: bohdan user_lastname: peretiatko user_weight: 13 user_height: 14
user_id: 6 user_firstname: ikki user_lastname: dsa user_weight: 12 user_height: 13
Меню:
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
Зробіть вибір: 7
training_id: 1 user_id: 1 start_date_time: 2024-09-19 08:00:00+03:00 end_date_time: 2024-09-19 09:00:00+03:00
```

Зверху демонстрація як працює налаштоване каскадне видалення. Як можемо бачити залежні рекорди в таблиці training видалилися.

```
Введіть назву таблиці: training
Введіть назви колонок (через пробіл): user_id start_date_time end_date_time
Введіть відповідні значення (через пробіл): 4 2024-09-19 2024-09-19
all done
Меню:
```

```
Меню:
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
Генерування даних в таблицю
. Перегляд данних в таблиці
3. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 3
Введіть назву таблиці: training
Введіть назви колонок (через пробіл): user_id start_date_time end_date_time
Введіть відповідні значення (через пробіл): 8 2024-09-19 2024-09-19
insert або update в таблиці "training" порушує обмеження зовнішнього ключа "user_id"
DETAIL: Ключ (user_id)=(8) не присутній в таблиці "users".
```

Зверху я представив приклад додавання данних в дочірню таблицю training. На першому скріншоті видно що я додав усе правильно по існуючому FK що не викликає помилок. А далі я спробував записати неіснуючий FK тому це і викликало помилку і написало в чому саме проблема.

```
Меню:
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 6
Введіть назву таблиці: users
Введіть кількість рядків для генерації: 5
all done
```

2 select * from users Data Output Messages Notifications =+ user_lastname user_height / user_firstname user_id user_weight [PK] integer text text integer integer 1 Doe 75 180 1 John 2 bohdan peretiatko 13 14 3 12 ikki dsa 13 4 XLASX 16 QMMBS 61 47 SCOGQ 5 17 MAAVC 98 15 9 6 IMYRC JVHBL 41 18 7 TXXWA NSCYI 71 54 19 8 AKTZV AQTGP 34 20 63 9 WWGQC 2 21 FFXHT 50

Зверху продемонстрував роботу функції генерації данних в відповідну таблицю.

Зверху через debugger в PyCharm подивився як виглядає кінцевий SQL запит.

```
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 8
Введіть вагу користувача: 75
Введіть назву вправи: Push Ups
training_id: 1 start_date_time: 2024-09-19 08:00:00+03:00 end_date_time: 2024-09-19 09:00:00+03:00
Час виконання запиту: 0.0080 секунд
Меню:
```

```
Меню:
1. Вивід назв таблиць
2. Вивід імен стовпчиків таблиці
3. Додавання даних в таблицю
4. Оновлення даних в таблиці
5. Видалення даних в таблиці
6. Генерування даних в таблицю
7. Перегляд данних в таблиці
8. Знайти тренування по вазі користувача і назви вправи
9. Знайти вправу по кількості підходів і складністю
10. Знайти середні показники для тренувань по початку тренування
11. Вихід
Зробіть вибір: 9
Введіть точну кількість підходів: 3
Введіть точний рівень складності вправи: 2
exercise_name: Push Ups difficulty: 2 number_of_sets: 3
Час виконання запиту: 0.0010 секунд
```

Зверху навів приклади уведення пошукового запиту та результатів виконання запитів

```
SELECT DISTINCT t.training_id, t.start_date_time, t.end_date_time
FROM training t
JOIN users u ON t.user_id = u.user_id
JOIN workout w ON t.training_id = w.training_id
JOIN exercises e ON w.exercise_id = e.exercise_id
WHERE u.user_weight = 75
AND e.exercise_name = 'Push Ups';
```

Зверху кінцевий SQL запит для першого прикладу

ПОВНИЙ КОД В model.py:

```
import psycopg
import time
```

```
class Model:
       self.conn = psycopg.connect(
        return tables
table name = %s ORDER BY ordinal position", (table name,))
       column types = {}
                column types[column name] = data type
        return column types
       c.execute(query)
       foreign keys = {row[0]: row[1] for row in c.fetchall()}
       return foreign keys
       placeholders = ', '.join(['%s'] * len(val))
```

```
c.execute(f'INSERT INTO "public"."{table}" ({columns str}) VALUES
           c.execute(f'SELECT * FROM {table}')
           return c.fetchall()
       table temp = table
           table temp = table temp[:-1]
           c = self.conn.cursor()
           self.conn.commit()
           columns str = '=%s, '.join(columns).strip() + "=%s"
       table_temp = table
       if table == 'users' or table == 'exercises':
           table temp = table temp[:-1]
{table_temp}_id=%s', (*new values, id,))
           column types = self.get all column types(table, columns)
           foreign keys = self.get foreign keys(table)
                   ref table = foreign keys[col]
```

```
table temp = ref table
             table temp = table temp[:-1]
        values list.append(str(ref value))
        if column types[col] == 'integer':
            values_list.append("(random() * 100)::INT")
        elif column types[col] == 'text':
            values list.append("array to string(array(select chr(65)))
        elif column types[col] == 'timestamp with time zone':
            values list.append("date trunc('seconds', now() +
             values list.append("md5(random()::text)")
                 {values}
c.execute(sql)
self.conn.commit()
    WHERE u.user_weight = {user_weight}
AND e.exercise_name = '{exercise_name}';
elapsed time = time.time() - start time
res time string = f"Час виконання запиту: {elapsed time:.4f} секунд"
columns.append("training id")
columns.append("start date time")
columns.append("end date time")
```

```
except Exception as e:
   columns.append("exercise name")
   columns.append("difficulty")
   columns.append("number of sets")
   start time = time.time()
   elapsed time = time.time() - start time
   sql = f"""
   columns.append("exercise name")
   columns.append("difficulty")
   columns.append("number of sets")
   c.execute(sql)
   elapsed_time = time.time() - start_time
   res_time_string = f"Час виконання запиту: {elapsed_time:.4f} секунд"
```